

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristo stopne petit-vrate 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Vabilo

k

izrednemu občnemu zboru delničarjev „Narodne tiskarne“

dne 27. septembra ob 3. uri popoldne.

Dnevni red:

1. Nasvet prodaje mariborske, eventualno ljubljanske tiskarnice.

2. Volitev opravnega odbora.

Kdor delničarjev hoče glasovati, mora vložiti svoje delnice 5 dni pred občnim zborom v društveno blagajnico.

V Ljubljani 12. sept. 1874.

Predsednik:

Dr. Karel Ahačič.

Naš nálog.

Ne bilo bi dobro, če, zariti in zadolbeni v svoje male prepire in žabje-mišje vojske, ter meneči, da male naše dnevne zmage ali žalosteča nas mala pobitja bog ve koliko za našo stovensko bodočnost pomenjajo, — iz oči izpustimo oni veliki cilj, do katerega jadramo kot Slovani.

Naprotiv, krepčati in naš duh povzdigovati mora naša trdna zavest in neomahljivo upanje, da nas čaka sigurna slovanska bodočnost, ki nij od nas odvisna, nego je stvar vsega Slovanstva in vse Evrope, pozrešno Nemčijo izvzemši, ki pa je najbrž vrhunec svoje moči, in slave uže preživela. Če imamo to pred očmi lahko mirnodušneje hodimo na polje svoje dnevne politike, in ne sme nas niti trenutna nesreča užalostiti, kakor nam za bodočnost neodločilni nevspehi

ne smejo veselja do dela jemati, niti duha in srca omrziti.

In tako smatrajo naš položaj in naš nálog tudi drugi narodi, izvzemši, to se ve, vselej Nemca, ker kjer gre za pravično sodbo o kakem god sosednjem narodu, tačas Nemca nij vprašati, — to vedo Francozi, Angleži, Danci, Švedi in Norvegi, Rusi, Poljaki, Čehi, Magjari, itd. vsi narodi brez razločka, ki imajo vsi uzrok Nemca ne ljubiti in ga za istino tudi ne ljubijo.

Francoz E. Pricot, član geografskega zavoda v Parizu in bivši konzul v Hercegovini je izdal spis o južnih Slovanih („les Slaves méridionaux“), v katerem obširno Francozom razlagá zgodovino in zdanje težnje Jugoslovanov. Ne spada sém, in prostor nam ne dopušča, da bi po jugoslovanskih večjih listih posneli cel zaglavak tega spisa, ki pa za naše, v jugoslovanski zgodovini in politiki tudi dovolj podučene bralce itak ne bi potreben bil; a pač naj zabilježimo kratek stavek, s katerem cel naš zdanji nálog točno in dobro zádene. Francoz pravi:

„Južnim Slovanom ide v prilog, da čakajo či bodočnost, katero jim bog odredi, oprezno se čuvajo vsacega vratolomja, v katero bi jih stranke rade zavlekle. Izvojevati si ustavno svobodo, omikati se, okoristiti se z naukom preteklosti, zediniti se, ostati podložni Dunaju resp. Carigradu, dokler previdnost drugače ne odredi, to je program, kateri si ima ta nam (Francozom) simpatični narod sam predpisati.“

Kakor vidno, se faktično drže tega programa Hrvatje in Srbi v Srbiji. Pač bi tudi za nas Slovence trebalo, da bi se ga malo bolj držali, t. j. zlasti da bi ne potrosili vseh

močij v politiko, da bi požgali nekoliko menj mejusobne neplodne ali celo duhóve moreče strasti v mejsobnih bojih zaradi nazorov, ter da bi zlasti glede naobraženja in povzdige in razširjenja svoje literature skušali kaj več storiti nego se v resnici godi. Bodočnost nam ne odide, samo vredno se pripravimo na njo.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 12. septembra.

Cesar je češkemu namestniku Veberju poslal iz Brandiža pismo, v katerem se zahvaljuje za lepi sprejem od strani celega prebivalstva in zagotavlja svojo polno in hvaležno priznanje.

Češko kmetijsko društvo „Rip“ je Riegru poslalo pismo, v katerem ga prosi naj bi češki poslanci v deželni zbor stopili in zagovarjali oškodovane materialne zadeve Čehov. Rieger jim je pismeno odgovoril, da bi bil vsak izdajalec, kdor bi zaradi materialnih zadev politično vztrajnost Čehov podreti hotel.

Peštanska „Reforma“ poroča o novem mejnem prepiru mej Moldavijo in Magjarijo, namreč da je 600 oboroženih Moldavcev provalilo v Csiksžeredo v Erdelji. Dotični podžupan je iskal od ministra hrvatskih čet.

Vnanje države.

Pruski listi zahtevajo, da se dekan Rzesnievski, kateri je vladi prijaznega prošta Miha Kubečaka v Ksionsu na poljskem Poznanskem izobčil, ali veliko ekskomunikacijo črez-nj izrekel, ostro kaznoval. Kletev, s katero je duhoven na družega s prižnice klel, glasi se: „V imenu boga očeta, sina in sv. duha, svetih apostolov Petra in Pavla in vseh svetnikov, od cerkvene oblasti in apostolskega poslanca za to pooblaščen, devam s tem duhovnika Kubečaka v veliko izob-

Listek.

„Corpus juris“.

Starega leta dan se je bližal svojemu koncu. Trije prijatelji, študentje višjih šol, sedeli so vkup v slabo razsvitljenej sobi ter vlekli goste oblake tabakovega dima iz dolzih pip. Videti je bilo, da čutila, ki so jih navdajala, nijso bila baš najveselejša, a vendar je zdaj temu, zdaj onemu prišla kaka burka v glavo, katero je tudi vestno prodal v splošni smeh.

„Še to-le pipico ga bom zmetal,“ oglesi se v kotu pri peči sedeči učenec Eskulapov, potem pojdem pa na lov; morda ustrelim kakega starega lisjaka za“ —

„Nekaj dobrih besedij, kaj ne“; norčuje se drugi, nadepolen pravoslovec, kakor spričuje debeli „corpus juris“, katerega si je porinil pod glavo morda v misli, da pojde kaj vanjo. „Jaz bi rajši prebiral poglavje o

kreditorih in debitorih, pa najdem preveč analogij.“

„Ti „corpus juris“ — tako so dejali nadepolnemu apostolu pravice, — ti si menda uže prej vedel kaj je „obligatio“ in kaj „pignus“, nego si jel one, kakor pravijo, neizrekljive — trgati po latinskih klopeh“, čuje se zopet iz kota pri peči.

„In ti, ljubi moj, si menda samo zaradi tega jel nerve studirati, da bi izvedel kako se „nervus rerum gerendarum“ in njegova jetika ozdravi“, huduje se razžaljeni studiosus juris.

„I, kaj se bosta prepirala, povzame tretji ud študentske deteljice besedo; „denes je zabava v društvu X. Pojdimo tje, morda najdemo kako dobro dušo, ki se s svojim finančnim ministrom še nij tako stepla in sprla, kakor mi. In potem — prosit novo leto.“

„Urà, to je pravo“ vsklikneta druga dva tovariša, in mladi Eskulap prične urno staro dijaško pesen; katerej se vse poetične

lepote, samo klasični jezik ne, oporekati smejo:

Ta vin, ta vin, —

Ta vin daje življenje; —

in ves trojni zbor je navdušeno ponavljal:

Daje, daje življenje! —

Kmalu potem je sedela trojica naših znancev v sobani društva X. pri polnem bokalu ter zrla s kritičnim očesom v sosedno prostorišče, kjer so se sukali urni plesalci z lepimi plesalkami v narodnem kolu po melodijah narodne muzike.

„Corpus juris, zakaj pa denes ne plešeš?“ povpraša po dolgem molčanji naš znani zdravoslovec.

„I, kaj če plesati, ponorčuje se njegov tovariš, ali ne veš, da mu je prvi mož zopet ženo izneveril?“

„Ne, ti pa le govori, ti, huduje se objekt tega dovtipa, tvoja piška tudi še nij v ognji izkušena; tebi jo bode še drugi mož odnesel.“

ženje. On je izključen iz družbe kat. cerkve, hudiču za večno pogubljenje izročeno, če s sveta gre s to kletvijo" itd. Potem je kolnoči duhoven svečo ugasnil in jo telebil ob tla. — Res, človek bi menil, da živimo v srednjem veku, ko so še coprnice požigali.

V ruskem okraji Suvalki je pokazala se živinska kuga in je poerkalo tisoč goved. Vlada je prepovedala uvaževati živino.

Rimska „Voce della verita“ objavlja zopet nov govor, ki ga je papež govoril gojencem rimskih semenišč. Papež je pravil, da so zdanje razmere Rima podobne Jobovi zgodovini. Politikovaje dalje, je tožil o preveliki nabiri vojakov, o nemoralnih načelih, prevelikem davku, in vračevaje se zopet na svoj predmet, pozival mlade gojence naj pokoro pridigujejo in se na nove boje pripravijo.

Dopisi.

Iz Ljubljane 11. sept. [Izv. dop.] (Učiteljsko zborovanje v Ljubljani.) Včeraj se je čez dve leti vendar enkrat večje število slovenskih učiteljev v Ljubljani zbralo. Pri zboru „vdovskega učiteljskega društva“ (zborovalo se je pri Virantu) bilo je sicer manjše število navzočno, a pri zboru „Slovenskega učiteljskega društva“ in „Narodne šole“ našlo se je bilo 48 družabnikov. Pri „vdovskem učiteljskem društvu“ je predsedoval njegov predsednik dr. Jarec. To društvo šteje 66 družabnikov in ima okolo 32.000 premoženja. Podpore vdovam in sirotam učiteljskim daje po 700 gl. na leto. Pri tem zboru se je sprejelo poročilo tajnikovo in blagajnikovo ter dovolilo se je 20 gl. izredne podpore neki učiteljski vdovi, ki sicer do društva nobene pravice imela nij. Za predsednika je bil na novo izvoljen dr. Jarec, ki je društvu poklonil obligacijo za 100 gl. —

Večjega pomena bilo je zborovanje „Slov. učiteljskega društva“, ki je skozi dve leti popolnem mirovalo ali dremalo in vsled svoje male delavnosti in strahovitne boječnosti zakrivilo ošabno obnašanje in arogantno zabavljanje po nasprotnih časnikih. Predsedoval je g. A. Praprotnik, ki je društvo pozdravil in povedal uzrok (dunajska razstava), zakaj nij bilo lani občnega zбора. V imenu „Učiteljskega društva za slovenski Štajer“ pozdravil je zbor g. Lapajne iz Ljutomera. G. Podobnik iz Ko-

roškega je poslal telegrafičen pozdrav. Iz tajnikovega in blagajnikovega (Močnikovega) poročila posnemamo, da ima društvo 89 družabnikov (pred 2 letoma bilo jih je še 185) in 60 gl. premoženja; odborovi seji pa ste bili v dveh letih dve. Na koncu svojega poročila je Močnik svoj list „Učiteljski Tovariš“ priporočal, rekoč, da je „Slovenec in katoličan.“ G. Lapajne na to graja dveletno molčanje odborovo, katero je tudi zakrivilo, da je nasprotna stranka se na videz nekaj okrepčala, in da je nastala toliko omahljivcev mej kranjskim učiteljstvom. —

Na to pride na vrsto v marsičem nepotrebna preuredba pravil, ki se je v nekaterih točkah zelo po g. Močnikovem okusu sprejela, da-si tudi ta preuredba delovanja odborovega ne bode ovirala, če bode le novo izvoljeni odbor svojo dolžnost storil. Predsednika si voli odbor iz svoje srede. V odboru po so zdaj ti-le učitelji: Čenčič, Govekar, Gerkman, Kuhar, Lapajne, Močnik, Praprotnik, Stegnar, Tomšič.

Pri „Narodni šoli“ je predsedoval dr. Razlag, ter se v svojem nagovoru spominjal pokojnega barona Cojza, ki je društvu 100 gl. naklonil in kranjske hranilnice, ki je dvakrat po 100 gl. darovala. Odbor poroča, da je z nabranim denarjem mnogo šolskega blaga šolam daroval, da je imelo nad 600 gl. dohodka, da je v društveni blagajni še 200 gl. gotovine. Pravih družabnikov ima društvo 62 (33 učiteljev in 29 šol); dobrotnikov pa 29 in več ustanovnikov. V novi odbor so bili izvoljeni: dr. Razlag, dr. Vošnjak, Praprotnik, Stegnar, Močnik, Tomšič, Jarec, (učitelj), Benedek in Stanonik.

Zborovanje teh društev, pri katerem je bila sem ter tje živa razprava, in pri kateri se je žalibog pokazal klerikalni upliv na nekatere učitelje, trajalo je od 9. — 2. ure popoldne.

Iz Gorenjskega 11. sept. [Izv. dopis.] Nij dolgo odkar so se v „Sl. Nar.“ grajali gorenjski učitelji, in se je reklo, da jim je njih izobraževanje in napredok šole deveta briga. To se je pokazalo pri šolski okrajni konferenciji v Bledu. — Nadejati se bilo, da bodo učitelje one vrstice nekoliko

predramile in da se bodo zborovanja okrajnega učiteljskega društva, katero bi se imelo 9. t. m. v Kamnigoric vršiti, vsi udji udeležili. Ali zgodilo se je, česar bi nihče ne pričakoval — razen enega učitelja, nij bilo nikogar. Če pomislimo, da bi se pri tem zborovanju važne točke imele pretresovati, mora človeka srce boleti in ga s strahom navdajati zavest, da je mladina takim rokam za odgojo izročena. Kaj je pričakovati od tacih učiteljev, kateri ne spoznavajo, da je omikovanje sebe in mladine prva bitstvo njih stanu — ali ima mladina pričakovati, da se od njih kaj nauči? Da pa so naši učitelji zelo, zelo potrebni izobraženja, to žalibog vsak omikanec ve. Oni si pa le mislijo: „so nam plačo zboljšali, kaj pa drugo vse briga nas „šomoštre?“ Če človek s takim „šomoštrom“ pride v pogovor, mora se čuditi nad ignoranco, katero večina teh gospodov izkazuje. Ali tudi nij mogoče, da bi bilo drugače, malo kdo od njih bere kake novine ali kaj družega in fajmošter je še vedno tisti, kateremu se večina slepo klanja. Tudi na to bi imeli šolski uradi paziti, da bi se učitelji z drugim poslom ne pečali, n. pr. s poštam. Kateri učitelj hoče svoje dolžnosti vestno opravljati, ima s šolo dosti opraviti.

Učitelji gorenjski! predramite se iz duhamorne letargije, združite svoje moči, da pridobi vsak izmed Vas duševno, kar nam še treba. Potem bode tudi večja vaša veljava in stanje vaše vedno boljše. Ako pa ostanete še dalje v svoji mrzoti do napredovanja, obrnil se bode vsak omikanec od vas in vaši prijatelji in čestilci bodo le tercijalke in bedaki. A.

Iz Notranjskega 11. sept. [Izv. dopis.] Breške volitve izid nas je jako osupnil, kajti pokazalo se je nam, kaki čudni patrijoti so postali večinom tamošnji „konservativci“, kateri so še pred malo časom kakor pravi narodnjaki sloveli. A nič menj, da še več, nas je presunila zadnja ljubljanska volitev. Za gotovo sicer nijsmo mislili, da bode narodni kandidat zmagal, da pa bode v taki majnšini ostal, tega si pač ne bi nikdar misliti mogli. Zedinjenje obeh narodnih strank, dajalo nam je upanje do zmage. Dogovor ta, bil je malo pozen, a krivda slabega vspeha nij vsa na tem, le

„Corpus juris, veš kaj novega? Slavika je denes tu. Popleši, popleši enkrat ž njo; morda pozabiš prvega moža in prvo ženo. Ali pa sedi tu in trpi in drži se, kakor bi bil s križevega pota ušel!“

„Trpljenje je sicer božja mast, pravijo pri nas, ti si pa denes tudi tak, ko celega tedna“ noč. Tako rekši vstane „corpus juris“, ter stopi v drugo sobano in kmalu se je sukali v krogu držeč lepo, nežno plesavko okolo pasa.

Corpus juris je bil čuden, jako originalen človek; vsak, kdor ga je poznal, je trdil, da je prav za prav „pokrita rihta“; pri vsem tem pa vendar jako dobra duša. Norčeval se je rad iz vsacega, iz samega sebe pa najrajši; to pa, kadar je bil sam, ali pa le v mali družbi izvoljenih prijateljev. Tedaj je mnogokrat pripovedoval, da je svoj poklic izgrešil, in da je še manj jurista v njem, nego pri nas Slovencih liberalnosti; in to je res malo. Najbolj zanimale so ga

„obligationes“, — zakaj — čitatelj uže ve. V urah, ko je nosil v srcu „vsega sveta gorje“, je tudi pesmaril. Se ve da le o nesrečni ljubezni; in zatorej naš slovenski svet njegove umotvore še tako malo pozna. Zaljubljen se je jako hitro, in tedaj je pel o „rožici, ki cvete v dobri, in za katero njemu v višavi nosi srce; grozno gorje“ itd. itd. je bil dobre volje, je pa sam priznal, da ga „luna trka“. Denes menda je bil v tem položaji, vsaj ravno sedaj, ko je sukali svojo plesalko po okinčanej dvorani. Morda se hoče na novo zaljubiti. — To je bil „corpus juris“.

In njegova plesalka? Srednje velike rasti je bila, obrazek ne baš zmagovalno lep, a duhovite oči so tako jasno in živo gledale izpod temnih obrvi, in njen nekako mladostno divji značaj, ki se je izraževal v vsakej stopinji si je moral prisvojiti srce slehernega. Lehkomiselno veselje, optimizem, najbolje znamenje nepokvarjenosti, in trohica samoljubnosti, brez katere nam ženska

dopasti ne more: vse to je sijalo iz njenih oči. Taka je bila Slavika.

In „corpus juris? Zvunaj v prvi sobi je ravno njegov tovariš, mladi Eskulap postavil prazen kozarec prav trdo na mizo, ter svojemu prijatelju dejal: „Glej no, glej, „corpus juris“ uže spet gori. Jutri bo pa cel „kvartir“ poln njegove norosti. Bog mu grehe odpusti. Pa nekaj moramo za novo leto dobiti“.

„Veš li, ljubi moj,“ oglašil se za govorečim „corpus juris“, „kaj je pel moderni Lazarus v svojem mehkem pernatem grobu: „Es ist eine alte geschichte etc.; in ti bi moral biti grozen filister, ako bi tudi tebe ne zadela enkrat enaka osoda, kakor žuga denes meni“.

„Hali, halo, je uže „dober“ vsklikneta, smeje se, oba prijatelja, „corpus“ pak ju kaznuje s tihim zaničevanjem.

Sedejo v kot za mizo in — „ta vin, ta vin daje življenje“ zadonelo je v okrogu.

Tudi „corpus juris“ je pokazal, da čisla

čvrste in resne agitacije je trebalo a to od obeh strani. Tega nij bilo, kakor je razvidno, kajti svobodni sovražna slovenska stranka nij delala, ali pa je delala ne v korist Slovenstvu nego nasprotno. Sveto jim je še zdaj, kakor so dokazali, geslo „rajši nemškutarja nego liberalnega Slovenca“, zato se ga tudi zvesto držé, pa vse to je gotovo „starim“ samim na večjo škodo nego pa nam. — Meščanje so nam doloma dali dokaz, kako slabo politično izobraženi so, kajti ako jih tako važna stvar [ne briga, in na dan in delo ne zvabi, kaj pa pa jih hode! Pridevek „bela“, — Ljubljana več ne zasluži, kajti ona je čedalje bolj „črno nemškutarsko gnezdo.“

Domače stvari.

— (Volitev za vipavski in idrijski okraj) so je včeraj vršila. Voljen je kakor je bilo iz našega zadnjega dopisa uže prej vedeti, g. Lavrenčič s 30 glasovi. Drugi so se razcepili na g. Plešnarja in tudi Mulej je dobil 2 glasa, mnogo volilcev nij hotelo priti volit.

— (Deželni poslanec župnik Pintar) je svoj mandat položil.

— (Ljubljanski mestni zbor) je v seji 11. sept. povišal mestnim ljudskim učiteljem plače od 600 na 700 gld. in podučiteljem od 480 do 500 gld.

— (Iz Borovnice) se nam o volitvi župana piše 11. sept.: Ožja volitev odbornikov 8. t. m. se je po hudej borbi nagnila na stran konservativcev in voljeni so bili gg. Jože Telban za župana, Mat. Škrlič za prvega, Fr. Suhadolnik za drugega in M. Kobi za tretjega svetovalca. — Včeraj popoldne i denes po noči palo je toliko dežja, da en del močvirja pod vodo stoji. Zopet velika še neznana škoda.

— (V goriškem deželnem zboru) je bila 10. t. m. sprejeta postava o uvedeni zemljišnih knjig.

— (Pri papeži) so bili 1. sept. znani trije slovenski profesorji, ki so te počitnice v Italijo potovali (gg. Gnezda, F. Zupan in Pleteršnik). Ob tej priliki je papež dobil — kakor „Danica“ poroča — tistih kranjskih tisoč frankov ki jih je zgoraj imenovani list nabral.

to filozofijo, pa vendar mu denes nij hotelo prav po godu iti.

Jel je sanjariti po stari svoji navadi. Spomnil se je otročjih svojih let, ko je še hodil v domači gozd ležat pod staro košato bukev. Tam je gledal v zelene veje in sanjal o prihodnosti: kako bode hodil po svetu, po visocih gorah, po daljnih širokih ravninah, kako se bo vozil po morji, in povsod bode le mislil na slovenski dom svoj, in na njegovo nesrečo. Da, tedaj je uže nosil v srcu „vsega sveta gorje“ in vendar mu je to hrepenenje po nekem neznanem idealu vzbujalo vesela čutila. In sedaj? Da, tudi sedaj še vedno hrepeni po — čem? Saj sam ne ve. In tiho v mislih ponavlja pesen, ki jo je bil skoval v enakem položaji:

Bezeg se razcvita	Cvetje bo ovelo,
In škrjanec poje;	Petje bo nehalo,
Pšenica rase;	In rumeno žito
Po širocem polji	Bodejo poželi;
Pa na celem svetu	Mene poneso pa
Nij je žive duše,	Štirje črni možji
Ki bi me ljubila.	Venkaj v črno zemljo!

— (Družba sv. Mohora.) Celovski „Besednik“ poroča: Da se podpira domače slovstvo in se izpodbuja delavnost slov, pisateljev, razpisuje družba po odborovem sklepu dne 1. avg. tudi za prihodnje leto sledeča darila: 1. Sto in štirideset gl. za štiri krajše izvirne povesti vsaki po 35 gld.; v obsegu blizu pol tiskane pole in 2. Sto in štirideset gld. za štiri podučne spise raznega zapopadka v obsegu pol tiskane pole, vsakemu po 35 gld. — Rokopisi naj se družbinemu tajniku pošljejo vsaj do 10. novembra t. l. Pisateljevo ime z natančnim naznanilom zadnje pošte naj se priloži v zapečatenem listu. — Darila se bodo izplačala na Vodnikov dan 2. februarja 1870. — V istej seji so odborniki po tajnikovem poročilu enoglasno sprejeli obširni izvrstni rokopis: „Umni kmetovalec“, ki ga je spisal in družbi ponudil g. Franc Povše. Cela knjiga utegne s podobami vred obseči blizu 30 tiskanih pol in bode dovršena v treh letih. Vsako leto zaporedoma izide en zvezek ki bode obsegal 10 tiskanih pol. Prvi zvezek je društvenikom namenjen prihodnje leto in obsega: I. Poduk o zemljišči, obnebi in o življenji rastlin. II. Kmetijska orodja in kmetijski stroji (s podobami) III. Kako zemljišče gnojiti. — Drugi zvezek razlaga, kako se rastline sploh pridelujejo in kako posamezni poljski pridelki. — Tretji snopič pa podučuje, kako ravnati s travniki, vrti in gozdi. — Ne dvomimo, da bode ravno ta knjiga, ki se bode tiskala in razširjala v 27—28.000 iztisih mej naše marljive kmetovalce s kmetijskimi šolami vred vzajemno pripomogla, da se zboljša in bolj razvije umno kmetovalstvo in pospešuje narodno gospodarstvo v mili naši domovini. — Razen tega je družba sv. Mohora za l. 1875 svojim udom namenila sledeče knjige: 1. „Občna zgodovina. Spisuje g. prof. Josip Staré. Drugi snopič; obsega Grško in Makedonsko zgodovino do Rimljanov. 2. Setev iz žetev. Povest za prosto ljudstvo. Spisal g. J. Ogrinec. Slovenskih večernic XXXIII. zvezek. 3. Koledar za l. 1876 s popolnim imenikom vseh družbenikov in z raznim podučnim in kratkočasnim berilom. 4. Še dve pobožni knjigi.

— („Slovenska Pratika“) za leto 1875 je izšla pri Kleinmayru in Bambergu v Ljubljani. Dozdaj je to „Pratiko“ izdajal samo Blaznik. Trgovcem po slovenski

deželi, ki kmetom Pratique prodajejo, svetujemo, naj jo naročajo rajši pri knjigarju Bambergu, nego pri Blazniku, ker prva „Pratika“ nema nič tistih lažij in perfidnosti proti „mladoslovencem“ kakor lanska Blaznikova, temuč ima dobre slovenske spise o neškodljivosti konfesionalnih postav, o šolski postavi, o vražah in pobiranji za papeža itd. in je cenejša kot je bila Blaznikova.

— (Umor iz „neuslišane ljubezni.“) Piše se nam: Nek fant, bivši vojak, imel je v fari Dramlje blizu Št. Jarja pod Rifnikom uže dalje časa hčer posestnika Vodušeka rad. Ker pa nij imel premoženja, pridno delati pa rad hotel nij, zato nij pustil oče svoji hčeri, da bi z njim v zakon stopila. Ona ga je še nekoliko časa rada imela, a pozneje tudi ona nij hotela nič slišati o njem. V nedeljo 6. t. m. bila je v gostilnici z neko prijateljico in s svojim bratom. Ko je pozneje domov šla, spremljala jo je njena prijateljica, a brat je zadaj ostal. Mej potom se jima pridruži njen prejšnji ljubimec, ter jo zopet vpraša, ali ga bode „vzela“ ali ne. Ona mu resno reče da ne, in se še zraven nasmehne, ker je rekel, da jo sicer ubije. Na to jo on prime, ter jo v vrat dvakrat vreže z britvo. Ona pade, a se zopet zravnava in skoči kake tri korake potem pa se mrtva zgrudi na tla! Njena spremljevalka je kričala za pomoč in prihitel je brat umorjene. Pa tudi tega je zgrabil, ter mu skorej cel obraz prerezal. Smrtno ranjen brat vendar nij. — Morilec so hitro vjeli, ker se tudi skrival nij. Ko je svoje delo dopolnil rekel je čisto mirno: „kar sem si namenil, to sem storil.“ — Morilec pride pred porotnike v Celje.

— (Živinska kuga.) Deželna vlada kranjska naznanja da je v vasi Žunice pri Črnomlju zopet živinska kuga pokazala se in se tedaj imajo postavne naredbe tam ostro izpolnovati, da se kuga ne razširi.

Dunajska borza 12. septembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)		
Enotni drž. dolg v bankovcih	71 gld. 65	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	65
1860 drž. posojilo	110	—
Akcije narodne banke	982	—
Kreditne akcije	246	—
London	109	95
Napol.	8	81
C. k. cekini	—	—
Srebro	104	10

Bila je polnnoči. Staro leto je vzelo slovo nenadoma z dvanajstim udarcem klavdiva, in novo leto s temno svojo prihodnostjo je nastopilo.

„Bratje le pijmo ga“, je govoril nekdo prijateljem; „velja naj novemu letu.“

In kozarci so trknili vkup, „corpus juris“ nij čul ničesa. V njegovem srcu je nastopilo tudi novo leto, — kako, — tega še sam nij vedel. Nov ideal je našel in ta si je bil prisvojil vsa čutila, vse misli, ki jih je rodilo srce našega sanjača. In tako je sedel v svojem kotu.

„Slavika je uže šla domov, „corpus juris“; ali boš še plesal?“ Tako ga ogovori eden izmej prijateljev.

„Ali si se dobro imel?“ povzame kake pol ure pozneje ravno isti besedo, ko je naša trojica potovala proti domu.

„Da, prav dobro“, zategne corpus juris. In drugo jutro so zopet vsi trije „metali“ dim iz dolgih svojih pip; zdravoslovec je govoril zopet o hipotetičnih forintih, nje-

gov kolega je računil po stari navadi, koliko mu ostaje ali bolje primanjkuje še za mesec, in corpus juris?

Denes je uže zopet nosil „vsega sveta gorje“ v srcu, zamišljen je korakal po sobi gori in doli — cel „kvartir“ je bil res poln njegove norosti. Kar vzame v roke svoj dnevnik, in poetično jame deklamovati pesen, katero je bil skoval denes domov prišed:

„Oj ti ne veš, da le za te
Srce mi v prsih bije,
In da iz tvojih mi oči
Nebo naproti sije.“

In pri peči sedeči kolega se oglasi: „Čuj Izrael! velik pesnik je vstal mej nami, corpus juris mu je ime. Pa prišla bo zelena pomlad, gorko solnce bo ogrevalo oboke naših gorá, vesel bode celi svet, — naš pesnik, — „corpus juris“ mu je ime, — pa bo hodil po oglaženih stezah čez zelene travnike in vzdihoval bo: „Slavika, Slavika!“

Umrli v Ljubljani

od 7. do 10. septembra:

Karlota Ogrinec, žena telegraf. uradnika 31 l. stara na jetiki. France Poreber, 2 l. star, Maks Peterka 2 l. 5 mes. star, Ana Seko, 11 let in Anton Prelesnik, vsi na vnetici grla. Josip Verbič, 3 l. na ošpicah. Amalija Zaman 3 l. na vnetici grla. Janez Pezdirec, bivši žandar st. 29 l. v civ. bolnici na jetiki.

Oznanilo.

Po dovoljenji visoke deželne vlade od 17. julija t. l. št. 3754 so v **Sodražici** dosedajji semnaji, katerih je eden bil na pondeljek pred 12. sušcem, drugi 22. julija, in tretji na 15. oktobra, — prestavljeni za vse prihodnje čase, vsi 3 semnaji na četrte, to je, na četrtek pred 12. sušcem, drugi pred 16. majem, in tretji pred 15. oktobrom za obhajati.
V **Sodražici**, 3. sept. 1874.
(252—3) **Janez Fajdiga.**

S tem naznanjamo, da smo svoj denes potekli kontrakt z gospodom Vinc. Woschnagg-om v Ljubljani, kateri je bil dozdej okolo 6 let naš zastopnik in prodajalec naših **Orig. Elias Howe-jevih šivalnih mašin** zdaj ponovili.

Naše originalne šivalne mašine se pri njem zmirom na zalogi v veliki izbiri dobivajo in se za fabrično ceno prodajejo proti petletni garanciji, ter se poduk v šivanji z mašino zastonj daje.

Dunaj, 31. avgusta 1874.

Za
the Howe Machine Company
in New-York
direktor Hch. Schott m. p.

Zaloga šivalnih mašin in kar zraven gre kakor: niti, vretena, svila, olje, šivanke itd., — nahaja se kakor uže več let v mestu 242—43, kjer se sprejemajo tudi naročila za fabriko perilnega blaga vsake sorte kakor

Perilo za gospode, gospe in otroke,

kakor tudi za celo opravo in se najboljšo izdelujejo. Popolni cenilni kurant o perilu in šivalnih mašinah se dobi na željo. — Naročila od zunaj se točno in najboljšo izvrše. (256—1)

Vincenc Woschnagg,

c. kr. priv. prva kranjska fabrika za perilo in zaloga šivalnih mašin v Ljubljani.

C. kr. državna gimnazija v Kočevju.

S 1. oktobrom se bode v novi, v vsem terjatvam novejšega časa primerno zidani in prevideni realni gimnaziji v Kočevju uže III. razred odprl. Za prijazen sprejem in skrbljivo vzgojo učencev je najboljšo preskrbljeno, razen tega je za starše in varhe še ozira vredno, da je življenje po ceni, kraj zdrav in lega mesta prijetna, kakor nemški jezik prebivalstva. Dalje, da učenci, ki so IV. razred realnega gimnazija absolvirali z dobrim vspehom, morejo v zgornjo gimnazijo in v zgornjo realko precej vzeti biti in svoje studije nadaljevati

Mestna občina Kočevje.

(259—1) **Braune, župan.**

V prej Woschnagg-ovi štacuni glavni trg 237

se bode vse tam še založeno (manufakturno belo in perilno blago, da se tem prej prostor izprazni, za

50% pod ceno

prodajalo in sicer posebno se sme priporočati:
Za gospe srajce bele od gl. — 90 kr. navzgor
" barvastie " " 1 " "
" flanelaste " " 1 80 " "
" svitice iz platna " " 1 " "
" kotonine " " 60 " "
" prsni všivi za srajce " " 12 " "
" krogli iz papirja od " " 1 " "
Za dame srajce " " 1 50 " "
" hlače " " 1 " "
" korsete " " 80 " "
" letovniki " " 70 " "
Platna " " 25 " "
Chiffon, shirting, modrpolan " " 18 " "
Kotonina in Domestique " " 15 " "
Pique in žnorast barchent " " 25 " "
Brilantin in Gradl " " 25 " "
Blago za mizne pite iz brisalnice " " 18 " "
Rjuhe od " " 1 " "
Batistni robci " " 10 " "
Foulard " " 1 " "
Blago za obleko iz ovčje volne " " 23 " "
Bernsko surovo blago za hlače " " 90 " "
dalje mizne in kuvertne pokrivala, kavini robci, blago za predgrinjala, flanele, chachemir, tkavsko blago, svilnate charps in kravate po tacih cenah.
(258—1)

Filijala štajerske eskomptne banke v Ljubljani.

Podpisani zavod prevzema

Denarje na obrest

pod sledečimi pogoji:

a) v giro-contu proti vložilnim in cheques-knjžicam, kjer se more vsakateri znesek od 5 gl. višje vložiti ter se do zneska 3000 gl. more vzdigniti, in sicer

s 5 % brez obznanila,

s 5 1/2 % proti 15dnevnomu obznanilu

v vsakaterih zneskih;

s 6 % proti 90dnevnomu obznanilu

v vsakaterih zneskih.

b) Proti kasnim pismom (Kassenscheine), glasečimi

se na ime ali na prinesitelja,

s 4 1/2 % brez obznanila,

s 5 1/2 % proti 30dnevnomu obznanilu.

Uloge v giro-contu proti knjžicam in rabljenim kasnim pismom uživajo obresti od 1. julija 1873 dalje.

Filijala štajerske eskomptne banke eskomptira dalje **premenjave tržišča** (Platzwechsel) in **domicile** do 150 dnij tekočega časa na Gradec, Dunaj, Trst, Celovec in druga domača tržišča, ako je tam banka ali bankna filijala, — ona preskrbuje komisijsko nakupovanje in prodajanje vseh vrst vrednostnih papirjev in efektov kakor je kurs proti najbolj ceni proviziji, — prevzema v inkaso menjice in nakaznice za domača in tuja tržišča. (110—19)

Samostojno kreditno društvo tega zavoda daje kredite po statutnih določbah. *)

Filijala štajerske eskomptne banke v Ljubljani.

*) Izpisi iz statut kakor tudi proslini blanketi se na ustno ali pismeno zahtevanje dajo zastonj v pisarni tega zavoda.

Naturne mineralne vode

frišno natočene v vseh sortah

se dobivajo v

špecerijski, materijalni, barvni, vinski, deli-
katesni in semenski prodajalnici

Petra Lassnika.

(151—13)